

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/178/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117218793
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Baranová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117218793.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danielou Baranovou v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o. so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtna 48, P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava proti žalovanému: N. X., Y.. XX.XX.XXXX, E. XXX XX L. XX, o zaplatenie 479,09 EUR s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalobu **z a m i e t a**.
- II. Nárok na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ō v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobcu sa žalobou doručenu súdu 28.07.2017 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 479,09 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 30.10.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 08.07.2013 právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzavrel so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu o pôžičke evid. č. 20462845 (ďalej aj „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému celkovú sumu pôžičky vo výške 542,40 EUR, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť formou 24 pravidelných mesačných splátok vo výške 30,23 EUR. Úrok z omeškania si žalobca uplatňuje od 30.10.2014. Žalovaný v rozpore so zmluvnými dojednaniami svoj záväzok v určenom čase nesplnil, čím sa dostal do omeškania, a tým vzniklo žalobcovi právo požadovať od žalovaného zaplatenie zostatku dlžnej istiny vo výške 479,09 EUR.

3. Keďže žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. neuhradil jednotlivé splátky riadne a včas v súlade so Zmluvou a podmienkami k Zmluve, právny predchodca žalobcu listom - predžalobnou upomienkou zo dňa 27.08.2014 vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok a upozornil ho na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo ani v dodatočne poskytnutej lehote, žalobca dňa 19.10.2014 úver zosplatnil. Žalovaný doposiaľ dlh neuhradil.

4. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Justitia Slovakia s.r.o. ako postupníkom bola pohľadávka voči žalovanému postúpená žalobcovi ku dňu 20.11.2017. Uznesením č.k.: 19Csp/178/2017-35 zo dňa 02.01.2018 súd pripustil zmenu strany sporu tak, že na miesto žalobcu vstúpila do konania spoločnosť Intrum Justitia Slovakia s.r.o.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že si je vedomý svojho dlhu voči žalobcovi, ale finančný stav jeho rodiny mu nedovolí dlh splácať, preto žiada o dočasné zastavenie predmetnej pohľadávky, pokiaľ sa finančná situácia v jeho rodine nezlepší.

6. V danom prípade je predmetom konania zaplatenie sumy 479,09 EUR s prísl. Súd v súlade s § 297 písm. b) CSP rozhodol vo veci rozsudkom bez nariadenie pojednávania. Súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Verejné vyhlásenie rozsudku sa uskutočnilo dňa 19.03.2018.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to Zmluvou o pôžičke evid. č. 20462845 zo dňa 08.07.2013, Predžalobnou upomienkou zo dňa 27.08.2014 a fotokópiou doručenky, Prehľadom splátok a úhrad, Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 29.10.2014, ako aj ďalšími s vecou súvisiacimi listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 08.07.2013 uzavrel právny predchodca žalobcu so žalovaným Zmluvu o pôžičke evid. č. 20462845, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku (finančné plnenie) vo výške 542,40 EUR, celková suma pôžičky bola v zmluve uvedená vo výške 705,12 EUR (s poistením 725,52 EUR), celkové náklady spotrebiteľa 162,72 EUR, splátka vo výške 29,38 EUR (s poistením vo výške 30,23 EUR) s ročnou úrokovou sadzbou 30,07 %, počet splátok 24, priemerná hodnota RPMN 48,52 %, konečná splatnosť pôžičky 07/2015, RPMN vo výške 30,07 % a spôsob úhrady poštovou poukážkou.

9. Súd z prehľadu splátok a úhrad na Zmluve zistil, že žalovaný uhradil sumu 347,21 EUR (211,61 EUR + akontácia 135,60 EUR); dlžný zostatok 541,16 EUR pozostávajúci zo splátok a zmluvnej pokuty (479,09 EUR + 62,07 EUR) žalovaný neuhradil. Zmluvnú pokutu si žalobca neuplatňuje.

10. Súd mal preukázané, že žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi právnym predchodcom ako postupcom a žalobcom ako postupníkom. Uznesením zo dňa 02.01.2018 súd pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu na základe návrhu zo dňa 08.12.2017.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

14. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrými mravom.

15. V zmysle § 39a Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sa sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

16. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

17. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

18. Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

19. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<http://www.epi.sk/zz/1964-40/znenie-20070301>>). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

21. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

22. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

23. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

24. Zmluva je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

25. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol na základe zmluvy o pôžičke, na základe ktorej mu boli poskytnuté finančné prostriedky právnym predchodcom žalobcu. Z verejne prístupnej internetovej stránky Národnej banky Slovenska, na ktorej sa nachádza aj listina, dokument Priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) za rok 2013 súd zistil, že priemerná úroková miera z nových úverov pre domácnosti, spotrebiteľské a ostatné úvery) so splatnosťou od 1 do 5 rokov v mesiaci júl 2013 bola 11,27 % (a za celý rok 2013 11,16 %). Z tohto je zrejmé, že úrok 30,07 % ročne dohodnutý medzi účastníkmi Zmluvy v danom prípade bol viac ako dvojnásobne vyšší. Vo veciach tzv. nebankových

subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu, avšak v konkrétnom prípade, dohodnutý úrok, ktorý viac ako štvornásobne prekračuje úrokovú mieru dohodnutú pri úveroch, ktoré poskytovali banky, nie je akceptovateľný. Súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva (zmluva o pôžičke) v časti odplaty neplatná. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavami v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

26. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5Cdo 26/2011) pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu nato, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke "uspokojí" bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni "zhodnotiť" obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Úroková sadzba 30,07 % ročne je podľa názoru súdu neprijateľná a takáto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike.

27. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval zmluvu o pôžičke v časti úrokov, pri ktorej bola dohodnutá výška úrokov 30,07 % ročne, za absolútne neplatnú.

28. Ak sa podľa § 41 Občianskeho zákonníka dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nie je možné oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon (dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky), je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok, v danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o pôžičke, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov, od samotnej zmluvy (platnosť zmluvy o pôžičke medzi účastníkmi nebola namietaná), avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k dojednaniu o dohodnutej výške úrokov (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

29. Na základe vyššie uvedeného záveru, keďže dohodu o úrokoch súd považuje za absolútne neplatnú a obsah Zmluvy tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k dojednaniu o dohodnutej výške úrokov (dôvod neplatnosti sa týka podstatnej zložky zmluvy o pôžičke), nemožno považovať zmluvu o pôžičke za platnú, nakoľko podľa obsahu ju nebolo možné deliť tak, ako to má na mysli § 41 Občianskeho zákonníka.

30. Nakoľko vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považuje dojednanú zmluvu o pôžičke za neplatnú, žalobca má nárok na vrátenie toho, čo žalovaný z poskytnutej pôžičky nevrátil, a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka vo výške 330,79 EUR.

31. Keďže od prijatia bezdôvodného obohatenia, teda od uzavretia zmluvy a prijatia predmetnej pôžičky, t.j. od 08.07.2013 do podania žaloby, t.j. do 28.07.2017 uplynula ako dvojročná subjektívna premlčacia lehota, tak aj trojročná objektívna premlčacia lehota, nárok žalobcu na zaplatenie sumy 330,79 EUR je v zmysle § 107 Občianskeho zákonníka premlčaný. Súd s prihliadnutím na § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov o ochrane spotrebiteľa (podľa ktorého súd na premlčanie nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada ex offa a to bez ohľadu na to, kedy bola zmluva uzavretá, prioritným je deň podania návrhu na súd) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

32. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1,2 CSP tak, že v plnej miere úspešný žalovaný má nárok na náhradu trov konania, keďže však zo spisu nevyplýva, že by mu nejaké preukázateľné trovy vznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napadá, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.